

Aflevering 47 De jaren '80 (1)

Maria Paula Valk-Draad (roepnaam toen Myriam Draad) heeft van 1980 tot 1986 het vwo op het Maaslandcollege doorlopen. Haar herinneringen aan die tijd heeft zij in januari 2022 opgeschreven. Anno 2022 woont Myriam in Duitsland. Op dit moment hard bezig met haar promotie-onderzoek.

Het mooie aan dit verhaal is de wijze waarop Myriam schrijft over leraren uit die tijd. En de onuitwisbare indruk die zij blijkbaar hebben achtergelaten bij Myriam. Met aan het slot een wel heel vooruitziende blik van oud-collega Leo Zelissen (scheikunde) die mede de toekomst van Myriam heeft bepaald.

Myriam sluit af met een aantal wijze lessen. Om over na te denken!

Geert Arts

Maasland: waardevolle levenslessen en een voorbeeld hoe in het leven te staan

Fris van de basisschool met slechts enkele mensen die ik van daar kende, landde ik op die grote grijze schoenendoos ("nieuwe" deel tenminste), het Maaslandcollege. Niet op het prestigieuze, mooi rode bakstenen gebouw, het Titus Brandsma Lyceum, want die was voor de elite (want ouder... slechts 25 jaar, maar OK). Geliefde familieleden en vrienden, geen elite, zijn naar het TBL gegaan, dus zo erg kon het niet zijn, maar goed, zo stonden die twee scholen toentertijd in Oss bekend!

De twee concurrenten naast elkaar

Met Barbara van den Brekel landde ik in één klas en later kwam daar Babs Mercx ook nog bij. We bleven al die atheneumjaren bevriend, ook al liep de trajectkeuze uiteindelijk totaal uiteen. Die vriendschap droeg ons zelfs, ondanks verschillende studiekeuze, nog door de Radboud Universiteit, toen Katholieke Universiteit Nijmegen

hetend. Pas jaren later, toen ik in Duitsland belandde, verloren we elkaar uit het oog, zoals ook de waardevolle vriendschappen met Astrid Arts, Karin Heinen, Milou van Reyssen en Annelie Hermans die landswissel uiteindelijk niet overleefden.

Vier jarenlange vriendinnen bij de Drentse Fietsvierdaagse

Wat was er zo bijzonder aan het Maaslandcollege, dat het zulke goede decenniumlange vriendschappen opleverde? Ik denk, dat de atmosfeer, die er geleefd werd, daartoe een belangrijke, zo niet allerbelangrijkste, bijdrage aan leverde. De tolerantie en het respect naar, zoals ook het geduld en de interesse met en in anderen was hier een essentieel onderdeel van.

Religieonderwijs behandelde

alle religies op de hele wereld. Daar ondervind ik nog steeds profijt van.

Het leerde me, dat de kern van elke religie de liefde van de mensen naar elkaar toe is. Later werd ik me bewust, dat die liefde ertoe leidt, elkaar te helpen waar nodig, zodat we als groep sterker staan. Ook viel me op, dat vele rituelen en regels binnen elke religie, het overleven en het probleemvrijer samenleven dienen: een hoofddoek dragen om de mannen ervan te weerhouden al te geïnteresseerd te zijn in vrouwen (vrouwen in onze contreien bedekten hun hoofd ook nog tot halverwege de twintigste eeuw), geen varkensvlees eten in het Midden-Oosten (komende uit een familie die bij Zwan werkte (later Unox), weet ik dat varkensvlees het snelst bederft in hitte en je daarvan gigantisch ziek kan worden). Natuurlijk hielp het, dat meneer Th. Breuring (?) streng (maar rechtvaardig) was: hij kreeg de klas met een enkele blik stil en had tegelijkertijd humor (als hij lachte, straalden zijn blauwe ogen onder zijn witte harenstralenkrans op een verder bijna kaal hoofd en zijn gezicht verlichtte al bij de kleinste glimlach). Hij liet die andere culturen opleven als geen ander.

Die liefde voor het vak voelde ik ook bij vele andere leraren. Daar was de aardrijkskundeleraar, meneer H. van Maarschalkerweerd (?), met die superzware bril op zijn neus en de gekneusde huid eronder, die leek op mijn kleine opa, met al zijn foto's van zijn wereldreizen, die bij ons het "Fernweh" wekten en die vreemde wereld vertrouwd maakten. Daar was de geschiedenislerares, mevrouw M. Grever (?), slank, lang en in mijn ogen knap, die bij het vertellen door de klas wandelde en met haar hoofd wiebelde, wat ik prompt probeerde na te doen, die onze huidige samenleving begrijpelijker/ begripvoller maakte door de link met het verleden en dus naar het ontstaan ervan legde. Daar was meneer H. De Vocht, die me Duits bijbracht, later essentieel vanwege mijn emigratie naar Duitsland. Bij hem kon ik een keer niet op het woord voor kippen komen. Ik dacht, dat als ik het Nederlandse woord maar zo goed mogelijk verduitsst uit zou spreken, het wel goed zou komen (Hühner werden tot Kiiiepen, de klas ging helemaal los en dit verhaal doet het nog steeds goed op feesten ;-D).

Marcel Bouwman, nog steeds slank en sportief, maar zonder snor en ietsje grijsler.

Daar was Marcel Bouwman, met zijn sportieve lichaam, zware donkere wenkbrauwen en snor, nette bloezen en strakke broeken, die tijdens een Nederlandse les de tijd nam, mij uit te leggen, dat ik voor een opstel drie punten onder mijn gemiddelde van toen kreeg, omdat ik had geschreven over de financiële uitbuiting in sterfgevallen: Bloemen, kisten, kaarten, de koffietafel, begrafeniskosten van staat en kerk. Dat liep op. Het kon een familie in de schulden drijven. In mijn atheneumtijd stierf zowat elk jaar een geliefd familielid van me. Mijn emoties hadden me

veel schrijffouten laten maken. Drie lessen leerde hij me: 1) fouten maken is niet erg, 2) als je emotioneel bent, laat dan het geschrevene nog even liggen en kijk er later nog eens naar (helpt niet alleen tegen schrijffouten, maar ook om de inhoud nog eens te overdenken en minder offensief te formuleren) en 3) neem de tijd voor mensen in nood, ook al draait je omgeving om je heen door en loopt daar even alles in het honderd, want die ene persoon heeft daar baat bij, soms wel een leven lang. In die tijd was ook mijn biologieleraar, meneer N. Kok, met zijn wilde baard en schouderlange krullenbos vergezeld van een wipneus, heel empathisch: bij het zoveelste sterfgeval, kon ik een belangrijke toets niet waarnemen. Hij gaf me zonder toets toch een goed cijfer, echter meer dan 1 punt onder mijn gemiddelde, dat daardoor achteruitliep en ik tot het eindrapport niet meer goed zou kunnen maken. Twee leren trok ik hieruit: 1) dankbaar te zijn voor dingen, die anderen voor me doen, ook al werken ze in mijn nadeel, want hun intentie was goed en 2) te veel "Streber" zijn schrikt mensen af, dat wordt niet begrepen: Mijn reactie, stil verrast en zeker niet van blijdschap juichend over dit geschonken goede punt, maakte me zacht gezegd erg ongeliefd bij mijn klasgenoten.

In die tijd viel ik er echt buiten. De klas was verdeeld in groepen: de "college-girls" (kakkerige kleding en kleurrijke make-up), de "emo`s" (zwarte t-shirts en jeans, soldatenboots en de meiden met zwart opgemaakte ogen), en de doorsnee (onopvallend gekleed, maar niet doorsnee van karakter, want elke mens is bijzonder!). Ik had de ene dag boerenkleding en klompen aan, de andere dag trok ik mijn schotse rok aan en een nette bloes met een broche, en op weer andere dagen kleedde ik me zo mogelijk Aziatisch met een turban op mijn hoofd en lange Indische oorbellen, de soldatenboots en zwarte kleren kwamen soms ook voor. Niemand wist wie ik was, wat me interesseerde, welk karakter ik had. Ik was maar vreemd, een Streber, ernstig. Een meisje uit mijn klas vroeg me elke ochtend bij aankomst waarom ik zo boos keek. Ik was -meestal- alleen maar diep in gedachten bij mijn zieke familielid en alle daarmee verbonden ellende. Dus was ik verrast en ontkende ik, meteen een glimlach op mijn gezicht leggend. Dit ging gevoeld maanden zo, tot ik op een dag écht woest keek (niet meer dan dat): Ze sprong drie meter achteruit en rende toen weg. Het eindigde dit hoofdstuk, maar leerde me wel beter op mijn gezichtsuitdrukking te letten:

a) anderen weten niet van je innerlijke strijd, ze interpreteren jouw uitdrukking op hun manier en die ligt meestal naast de waarheid en b) leg een glimlach op je gezicht en je voelt je meteen een stuk blijer. Probeer het uit, het werkt echt!

Die glimlach leverde me uiteindelijk misschien toch nog de acceptatie door andere scholieren op: Ik had me gemeld mee te willen doen als acteur voor de “bonte avond” op het eindexamenfeest. Niemand was daar blij mee, maar ik bleef voet bij stuk houden, ook al was ik als de dood. God, wat hadden we een lol tijdens de voorbereidingen en op de avond zelf. Een medescholier zei achteraf, het jammer te vinden, dat ze niet eerder had geweten, dat ik zo “leuk” was (OMG ja, zeker jammer...) en dat ze me altijd heel dapper had gevonden, omdat ik durfde me zo excentriek te kleden en elke dag weer anders. Wie had dát gedacht?

Dit was voor mij ook een “eye opener”: a) Ik wist niet, dat er medescholieren buiten mijn vrienden waren, die ook positieve dingen over me dachten en b) het overtuigde me ervan, mijn eigen plan te trekken en te doen, wat ik dacht dat goed was en tegelijkertijd, altijd ook naar anderen en hun bewegredenen te zoeken, ja actief te zoeken, want anders zie je enkel je eigen interpretatie. De waarheid bestaat namelijk niet. Die maken we zelf, door de interpretatie van onze waarnemingen en onze omgang ermee. Dus in plaats van erbuiten te liggen, was het heel makkelijk geweest om met iedereen vriendjes te zijn. Met een open houding en interesse in anderen, tolerantie en begrip, kom je daarin heel ver.

Mijn agenda's: Zonder social media genoeg tijd die creatief van binnen en buiten te versieren.

Die open en tolerante houding werd ook geleefd, door meneer Th. Hageman, Engels leraar, gespierd, sportief en stoer, waar mijn medescholier uit de zwarte jeans-club, Rick Goossens, fan van was. Rick is mede door Hagemans voorbeeld zelf Engels leraar geworden. Rick: “Zo moet een leraar zijn!” Ik vond Hageman te “modern” en hij kreeg de klas niet stil (genoeg in mijn ogen). Overigens is die zelfreflectie op mijn waarneming en die van een ander, gecombineerd met tolerantie, een les die ik mezelf elke dag, en steeds weer opnieuw, bewust moet maken!

En natuurlijk was daar ook de wiskundeleraar meneer H. Van Tilburg, die een kleine tic had, altijd met zijn ogen knipperend en zijn keel schrapend, maar hij was tegelijkertijd de beste leraar, die ik ooit in wiskunde heb gehad. Hij legde het zo geduldig en stap voor stap uit, steeds vragend of de klas bij kon blijven, voldoende gelegenheid gevend tot vragen stellen, dat mijn gemiddelde met twee punten omhoog sprong, ik de liefde voor wiskunde ontdekte en nog dagelijks in mijn werk daarmee te maken heb. Ook leerde ik, me niet aan een tic van een ander te storen. Als kind was ik door alle stress thuis nogal overgevoelig en maakte me dat geknipper en kuchen aanvankelijk behoorlijk gek, maar ik leerde het te accepteren en daardoor kon ik het negeren en mijn aandacht ergens anders op richten: een handige techniek, die ook op andere levenssituaties toepasbaar is.

Eindexamenfeest, 1986.

Een belangrijk moment in mijn leven, wat ik op dat moment niet wist, maar achteraf zo zie, was een opmerking van mijn scheikundeleraar, meneer L. Zelissen, redelijk aan het einde van mijn tijd op het Maasland. Hij vroeg me, wat ik erna ging doen. Ik vertelde hem, dat ik verloskundige wilde worden, maar dat ik niet toegelaten zou worden, omdat ik met 18 van school zou gaan en je voor die opleiding, vanwege verantwoordelijkheidsgevoel, minimaal 19 jaar mee moest brengen (alsof je in dat ene jaar die belangrijke eigenschap nog plotseling zou kunnen ontwikkelen). De decaan, meneer G. Verlaan met zijn donkere langere baard, en mijn ouders hadden me aangeraden een tussenjaar iets anders te gaan doen. Mijn keus viel daarbij op Algemene Geneeskunde, later hernoemd in Gezondheidswetenschappen, en momenteel in Biomedische Wetenschappen. Zelissen: "Myriam, waarom ga je niet de wetenschap in? Ik denk, dat je daarvoor heel geschikt bent. Je werkt geconcentreerd, nauwgezet en minutieus aan al je opdrachten. Bij uitstek een werkhouding voor de wetenschap. Ik ben ervan overtuigd, dat je dat kan." Ondanks alle goede cijfers, had ik een zelfvertrouwen gelijk nul, maar de woorden van deze kleine man, met zijn vriendelijke blauwe ogen en ronde grijze krullenbol, hebben me samen met het vertrouwen, dat anderen in me stelden, al door menigeen wetenschappelijk dal heen getrokken. En later dit jaar, dan 54 jaar oud, sta ik op het punt te gaan promoveren.

En de leer daaruit is:

- Nooit opgeven: Alles gaat -een keer- voorbij. Het leven is meestal "gewoon", soms super, soms -veel- minder leuk. Maar we veren altijd weer terug naar het statistische gemiddelde "gewoon". De kunst is daarmee tevreden te zijn en dit fenomeen te accepteren, zonder in apathie te vervallen.
- Het gaat niet om prestige, maar om het overwinnen van innerlijke angsten.

Geschiedenis van de school in fragmenten

- Het gaat niet om “Streberei” maar om je allerbeste te geven en een steentje bij te dragen aan de maatschappij.

In mijn geval, betekent dat, die maatschappij een beetje gezonder te maken, ziekenhuisopnamen te vermijden, de zorg te verbeteren en te weten, dat je de wereld weliswaar niet kan redden, maar de poging ertoe, de zin van het leven uit kan maken....

Maaslandcollege, hartstikke bedankt!

Maria Paula Valk-Draad

Januari 2022